

Olieplante / Kristpalme / Ricinius / Castor bean

'*Ricinus communis L.*'

I tropene kan denne iøjnefaldende plante blive til et træ på op til 12 m. Her i Danmark dyrkes den oftest som etårig solitærplante, der med lidt held bliver ca. 2 m. høj på en sæson. Den kan dog også dyrkes som flerårig, hvis den står frostfrit om vinteren.

Bladene bliver op til 60 cm. i diameter. Blomsterstanderne består af knap så iøjnefaldende han- og hunblomster, der afløses af store piggede frugter med 3 frø i hver.

Vi dyrker den rødlige sort kaldet "var. Carmencita", Den har rødlige blade og højrøde frugter. Den er desuden hurtigere til at modne frø end de andre sorter. Den kan anbefales i frostfri havestuer, og som stueplante hvis man klipper den med mellemrum. Derudover kan den give et overordentligt eksotisk indslag i haven om sommeren.

Planten er blevet dyrket i over 6000 år især til lampeolie og kosmetik. I nyere tid er den dampede olie fra frøene dog blevet kendt som amerikansk olie, der er et meget kraftigt afføringsmiddel.. Ricinus-skrå (presseresten fra udvinding af frøolien) var indtil for nogle år siden en stor del af danske køer's kost. De blev også brugt som gødning. I dag har vi fundet billigere foderkilder. Olien bliver brugt i visse præcisionsmaskiner som et effektivt brændstof, og til sæbe.

Hele planten er meget giftig, især frøene. 1 frø er efter sigende nok til at slå et barn ihjel. Frøene er store og smukt hvid-brunspættede. De ligner dog heldigvis ikke andre spiselige ting.

Dyrkes fra frø i april-maj. Frøene spirer hurtigt under lune forhold, især hvis de lægges i vand nogle timer først. De får meget hurtigt brug for at blive plantet op i større pletter. Planterne hærdes omhyggeligt, inden de plantes ud efter grundlovsdag (5. juni) eller senere hvis det er køligt.

Planterne kræver sol, læ, varme, meget gødning og vand i veldrænet jord, hvis de skal trives optimalt. Nogle bruger at grave et hul på 1 m dybde og fylde den nederste halvdel med staldgødning, for at få særlig store planter.

Vil man dyrke den i potte som flerårig, er man nødt til at hæmme væksten ved at klippe dem ned af og til, og spare lidt på gødningen, hvis de ikke skal blive for store. Her må man føle sig lidt frem. Tåler ned til frost, hvis luften ikke er for fugtig, men overvintres bedst ved 10-20 grader i et solrigt vindue